

Bir Orta Çağ Entelektüeli Sevilleli Isidorus ve Onun Tarih Anlayışında Gotlar: *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum* Üzerine Bir İnceleme

A Medieval Intellectual Isidore of Seville and the Goths in His Understanding of History:
An Examination of *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum*

Murat Yanmaz

Doktora Öğrencisi
İstanbul Medeniyet Ü.
Edebiyat Fakültesi
Türkiye

Araştırma Makalesi
Research Article

Geliş : 24.07.2025

Kabul : 29.01.2026

Yayın : 30.06.2026

Bu makale, iThenticate yazılımı ile taranmış ve intihal tespit edilmemiştir.

Abstract

Isidore of Seville (560–636) is one of the leading religious and intellectual figures of medieval European history. He established close ties with the Visigothic kings, served as an advisor to several of them, and played a central role in the Iberian Peninsula's religious life as Archbishop of Seville for half his life. Scholarship on Isidore and his works remains scarce in Turkish-language literature, despite his significance for medieval European history. This article addresses that gap by examining Isidore's *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum* and his historical account of the Goths. The primary aim is to demonstrate how Isidore assigned the Goths a prominent place in history and shaped a narrative centered on Gothic identity.

The article draws on a comparative reading of the Latin text of *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum* alongside its English translations, situated within the secondary scholarship on Isidore and the Visigothic Kingdom. It first discusses Isidore's life and works, then provides a brief overview of the Goths to contextualize his narrative. The article argues that Isidore shaped his account of Gothic origins by drawing on earlier classical and early Christian writers, such as Paulus Orosius, Cassiodorus, and Jordanes, and that his work can be read as an ideological tool for legitimizing the Visigothic Kingdom that ruled the peninsula.

The analysis shows that Isidore traced the Goths' origins to Magog, son of Japheth and grandson of Noah, and linked them etymologically to the Scythians in order to present them as an ancient people older than the Romans. He frequently compared the Goths with the Roman Empire and emphasized their warrior characteristics. The findings further indicate that Isidore's narrative rewards emperors who defeated the Goths while reserving a structurally similar pattern of praise and censure for Visigothic kings themselves: pious and Catholic rulers, such as Reccared and Suinthila, are portrayed favorably, whereas kings who showed disrespect toward the Catholic faith are presented as punished. The article contributes to Turkish-language scholarship by offering the first detailed examination of Isidore's historiographical construction of Gothic identity and its function in legitimizing Visigothic rule on the Iberian Peninsula.

Keywords: Isidore of Seville, Visigothic Kingdom, Iberian Peninsula, Goths, Medieval Europe.

Giriş

Yaşadığı dönemde çok yönlü kişiliğiyle öne çıkan Sevilalı Isidorus (560-636), Orta Çağ Avrupa tarihinin önemli figürlerden biridir. Kilise'nin kraliyet ile ittifakında önemli bir rol oynayan Isidorus, Sisebut (565?-621) ve Suinthila (588?-631) gibi Vizigot krallarıyla yakın ilişki içinde olmuş, düşünceleri ve kaleme aldığı pek çok eserle kendinden sonraki dönemi din, tarih, eğitim gibi farklı alanlarda etkilemiştir.¹ Antik Çağ'daki bilgi mirasının Orta Çağ'a aktarılmasındaki rolü, onu yalnızca kendi coğrafyasının değil, tüm Batı dünyasının seçkin entelektüellerinden biri haline getirmiştir. Yarımada'daki Got egemenliğini meşru gören Isidorus, Gotlardan oluşan yönetici sınıf ile İber Yarımadası'ndaki Romalı toplumu Hristiyan Katolik inancı aracılığıyla birlik haline getirip kaynaştırmaya çalışmıştır.

Üretken bir yazar olan ve farklı konularda pek çok eser kaleme alan Sevilalı Isidorus, Gotlar hakkında yazdığı *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum*² (624?) (Gotların, Vandalların ve Süevlerin Krallarının Tarihi) isimli eserinde, Gotlara Katolik inancı üzerinden bir kimlik yaratmaya çalışmış; böylece yarımada'yı siyasi olarak yöneten bu halka dinî meşruiyet de kazandırmak istemiştir. Ayrıca eserinde, Got tarihi üzerine bir anlatı da sunmaktadır. Eser, İber Yarımadası'nın büyük bölümünü yaklaşık iki yüzyıldan uzun süre hâkimiyet altında tutan Vizigot Krallığı hakkında birincil düzeyde bilgi verdiği için önem taşımaktadır.

Özellikle Batı Avrupa'da Sevilalı Isidorus ve eserleri üzerine pek çok farklı çalışma yapılmıştır. Türkçe literatürde ise bu konu oldukça geri planda kalmıştır. Bu bağlamda, Avrupa tarihi açısından öne çıkan ve kayda değer biri olarak görülen Isidorus ve eserlerini içeren bir çalışmaya ihtiyaç vardır. Bu doğrultuda, bu makale, Türkçe literatürdeki eksikliğe dikkat çekmeyi ve ileride yapılacak çalışmalara katkı sağlamayı hedeflemektedir. Çalışma, Sevilalı Isidorus ve onun Gotlar hakkında yazdığı tarih alanındaki eseri üzerine odaklanmaktadır. Dolayısıyla, Isidorus'un eseri merkezinde şekillenen bir anlatıya başvurulmuştur. Öncelikle Sevilalı Isidorus'un hayatı, düşünceleri ve eserleri hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmada Isidorus'a dair bilgi sunulmasının amacı, Orta Çağ Avrupa tarihi açısından onun önemini ortaya koymak ve kendinden sonraki dönemi etkileyen düşünce dünyasını kavramaktır. Ardından, Isidorus'un eserinin Gotlara odaklanması ve ele aldığı tarihsel bağlamın daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla tarihte Gotların kim olduğuna değinilmiştir. Daha sonra, makalenin ana temasını oluşturan, Isidorus'un Gotlar hakkındaki değerlendirmelerini nasıl aktardığı ve tarih alanındaki eseri geniş

¹ 13. yüzyılın ortalarında Kastilya-Leon Krallığı'nda şekillenmeye başlayan tarih yazımı geleneği, Sevilalı Isidorus'un Gotlar hakkında kaleme aldığı tarih alanındaki eserinden etkilenmiştir. Bk. Joseph F. O'Callaghan, *The Learned King: The Reign of Alfonso X of Castile* (Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1993), 138. Ayrıca, 8. yüzyılın ortalarında İber Yarımadası'nda yazılan ve yarımadanın Müslüman kuvvetler tarafından fethedilmesinde görgü tanığı niteliğinde bir eser olan *754 Kroniği*'nde Isidorus'tan bahsedilmektedir. *Corpus scriptorum Muzarabicorum I*, ed. Juan Gil (Madrid: Instituto Antonio de Nebrija, 1973), 52.

² Bu çalışmada Isidorus'un eserinin Latince metni esas alınmıştır. Bk. Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum*, ed. T. Mommsen, MGH Auct. ant. XI (Berolini: Apud Weidmannos, 1894), 241-303. Ayrıca, eserin İngilizce çevirilerinden de yararlanılmıştır. Kenneth Baxter Wolf, *Conquerors and Chroniclers of Early Medieval Spain* (Liverpool: Liverpool University Press, 2011), 67-90. Bir diğer çeviri için bk. Isidorus Hispalensis, *Isidore of Seville's History of the Goths, Vandals, and Suevi*, çev. Guido Donini & Gordon B. Ford, Jr. (Leiden: Brill, 1970).

kapsamda ele alınmıştır. Isidorus'un Gotları sunarken izlediği yollar çalışmanın odak noktasını oluşturmaktadır.

1. Sevilalı Isidorus ve Çalışmaları

Sevilalı Isidorus, Orta Çağ Avrupa tarihinin önde gelen din ve düşünce adamlarından biridir. Dönemine göre oldukça üretken bir yazar olarak değerlendirilen Isidorus'un ailesi, İber Yarımadası'nın güneydoğusunda, eski bir Roma eyaleti olan Carthaginensis'den gelmektedir.³ İspanyol-Romalı kökene sahip olan Isidorus, ailesinin erken ölümü nedeniyle ağabeyi ve selefi Sevilla Piskoposu Leander⁴ (ö. 600) tarafından yetiştirilmiştir.⁵ Ağabeyi ve kendisi din adamı olmasının yanı sıra, kız kardeşi Florentina manastır hayatını benimsemiş; diğer erkek kardeşi Fulgentius (ö. 630?) ise İber Yarımadası'nın güneyinde, Eciya'da piskopos olarak görev yapmıştır.⁶

İber Yarımadası'na yaklaşık iki yüzyıldan uzun süre hâkim olan Vizigot Krallığı'nın yöneticileri, Sevilla Piskoposu Leander zamanında ve bizzat onun etkisiyle Ariusçuluktan⁷ Katolik inanca geçmişlerdir.⁸ Ağabeyi Leander'in Vizigot kralı Reccared (559-601) ile sürdürdüğü yakın ilişkiyi devam ettiren Isidorus, ağabeyinin ölümünün ardından Sevilla Piskoposu olarak atanmıştır. Isidorus, 619 yılında gerçekleştirilen İkinci Sevilla Konsili gibi birçok kilise meclisine başkanlık etmiş, bunun yanı sıra, 633 yılında yarımada geleneksel olarak gerçekleştirilen

³ Jamie Wood, *The Politics of Identity in Visigothic Spain: Religion and Power in the Histories of Isidore of Seville* (Leiden: Brill, 2012), 47.

⁴ Leander'in erken yaşamı hakkında çok az şey bilinmektedir. 570'lerde Sevilla Piskoposu olmuştur. Görevi dolayısıyla gittiği Konstantinopolis'te, geleceğin papası olan "Büyük" Gregorius (540-604) ile tanışmıştır. Vizigot kralı Reccared'in (559-601) Katolik inanca geçme kararında etki sahibidir. Vizigot Krallığı'nda sistemli bir şekilde yapılan konsillerden biri olan Üçüncü Toledo Konsili'nde (589) vaaz vermiştir. Kız kardeşi rahibe Florentina'ya ithaf ettiği ve kadınlar için manastır yaşamı hakkında kısa bir çalışma olan *De institutione virginum* adlı eseri günümüze ulaşmıştır. Roger Collins, "Leander of Seville", *Medieval Iberia: An Encyclopedia*, ed. E. Michael Gerli (New York: Routledge, 2013), 473-474.

⁵ Jose Carlos Martin, "Isidore of Seville", *The Oxford Guide to the Historical Reception of Augustine*, ed. Karla Pollman (Oxford: Oxford University Press, 2013), 2: 1193.

⁶ Jamie Wood, "A Family Affair: Leander, Isidore and the Legacy of Gregory the Great in Spain", *Isidore of Seville and his Reception in the Early Middle Ages: Transmitting and Transforming Knowledge*, ed. Andrew Fear & Jamie Wood (Amsterdam: Amsterdam University Press, 2016), 38.

⁷ Ariusçuluk veya Aryanizm, ilk olarak 4. yüzyılın başlarında İskenderiyeli rahip Arius (256?-336) tarafından ortaya atılan ve 325 yılında toplanan İznik Konsili'nde heretik (sapkın) olarak kabul edilen Hristiyan öğretisidir. Bu görüş İsa'nın yaratılmış bir varlık olduğunu ileri sürmektedir. Arius, Baba Tanrı'nın mutlaklığı ve benzersizliği üzerinde durmakta ve Oğul'un ona tabi olduğunu, kendi kendine var olmayıp Baba Tanrı sayesinde vücut bulduğunu ileri sürmektedir. Bk. Turhan Kaçar, "Ebioniteler'den Arius'a: Eskiçağ Doğu Hristiyanlığında İsa Teolojisi Tartışmaları", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 44/2 (2003): 202. Arius ve Ariusçuluk hakkında daha ayrıntılı bilgi için bk. Ceren Pilevneli Çubuk, "Geç Roma İmparatorluğu ve Erken Ortaçağ Avrupası'nda Ariusçuluk", *Ortaçağ Kıta Avrupası'nda Dinsel Sapkınlıklar: Ariusçuluktan Husçuluğa*, ed. Fatih Durgun (Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınları, 2023), 25-33. Arius, İmparator I. Constantinus'un (272-337) önderliğinde 325 yılında toplanan İznik Konsili'nde mahkum edilmiştir. Bk. Francis Dvornik, *The Ecumenical Councils* (New York: Hawthorn Books, 1961), 13-17.

⁸ Wood, "A Family Affair: Leander, Isidore and the Legacy of Gregory the Great in Spain", 41. Vizigot Krallığı'nın Katolik inanca geçişi, Vizigot kralı Reccared zamanında 589 yılında toplanan III. Toledo Konsili ile resmen gerçekleşmiştir. Bk. Santiago Castellanos, *The Visigothic Kingdom in Iberia: Construction and Invention* (Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2020), 26.

konsillerinden biri olan Dördüncü Toledo Konsili'ni yönetmiştir.⁹ İber Yarımadası'nda düzenlenen bu tür dinî meclisler, Vizigot Krallığı'nın politikalarının benimsendiği konsiller olması nedeniyle önemlidir. Kilise ile Got kraliyetinin kurduğu ittifak, yarımada'da eğitim ve kültür hayatının büyük ölçüde kilisenin nüfuzuna geçmeye başladığı Vizigot dönemi açısından önemlidir.¹⁰

600 ile 636 yılları arasında Sevilla Başpiskoposu olarak görev yapan Isidorus, yaşadığı dönemde Vizigot kralları ve din adamları tarafından büyük bir entelektüel ve ruhani otorite olarak kabul edilmiştir.¹¹ Isidorus, mezhep değiştiren Got yönetici elitlerin, hem dinî çevreyle hem de İspanyol-Romalı toplumla uzlaşmasında¹² önemli bir rol oynamıştır. Ayrıca, Gotların siyasi ve askerî başarılarını kabul etmiş ve kaydetmekten de geri durmamıştır.¹³ Ona göre, yarımada'da iki güç odağı olan kilise ve dünyevi iktidar aynı amaçlar doğrultusunda uyum içerisinde çalışmalıdır; kilisenin dünyevi iktidara ya da dünyevi iktidarın kilise üzerinde tam olarak bir üstünlüğü yoktur.¹⁴ Bununla birlikte, bir din adamı olarak amacı, Hıristiyan Katolik inancın doktrinel ve siyasi anlamda yarımada'daki etkisini pekiştirmektir.¹⁵ Ayrıca bilimi, eğitimi, manastır disiplinini ve dinî okulların kurulmasını teşvik etmiştir. Böylece Isidorus, toplumun dinî, sosyal ve siyasi yaşamında etkili olmuştur.

Çok çalışmayı esas alan bir yaşam tarzı benimseyen Isidorus,¹⁶ erken Orta Çağ'ın en etkili ve en verimli Latin yazarları arasında yer alır.¹⁷ 598 ile 633 yılları arasında 20'den fazla eser kaleme almış ve bu eserlerde kilise, dünyevi iktidar, kutsal metinlerin tefsiri, Yahudiler ve tarih gibi geniş bir tematik yelpazeye odaklanmıştır.¹⁸ 612-613 yıllarında yazdığı *De natura rerum*,¹⁹ doğa olaylarını rasyonel biçimde açıklamayı amaçlayan bilimsel bir çalışma olup,²⁰ sonraki yazarlar üzerinde belirgin bir etki bırakmıştır.²¹ Bu eser, Isidorus'un danışmanlığını yaptığı Vizigot kralı Sisebut'un (565?-621) talebi üzerine kaleme alınmıştır.

⁹ Roger Collins, *Early Medieval Europe 300-1000* (Londra: Macmillan Education, 1991), 147.

¹⁰ Maria Jesus Horta, *İspanya Tarihi*, çev. İnci Kut & Özlem Şenyıldız (Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2024), 53.

¹¹ Jace T. Crouch, "Isidore of Seville and the Evolution of Kingship in Visigothic Spain", *Mediterranean Studies* 4 (1994): 10.

¹² Jamie Wood, "Isidore of Seville", *The Encyclopedia of Ancient History*, ed. Roger S. Bagnall v.dğr. (Oxford: Blackwell Publishing, 2013), 3513-3514.

¹³ Joseph F. O'Callaghan, *A History of Medieval Spain* (New York: Cornell University Press, 1983), 38.

¹⁴ Fray J. Perez de Urbel, *San Isidoro de Sevilla: Su vida, su obra y su tiempo* (Barcelona: Editorial Labor, 1945), 242-243.

¹⁵ Roger Wright, "Isidore of Seville, St.", *Medieval Iberia: An Encyclopedia*, ed. Michael Gerli (New York: Routledge, 2013), 431.

¹⁶ William D. Phillips, Jr. & Carla Rahn Phillips, *İspanya'nın Kısa Tarihi*, çev. Tuna Erkmen (İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, 2018), 54.

¹⁷ A. H. Merrills, *History and Geography in Late Antiquity* (New York: Cambridge University Press, 2005), 170.

¹⁸ J. T. Crouch, "Isidore of Seville, St.", *New Catholic Encyclopedia*, ed. Berard L. Marthaler (Washington: Thomson and Gale, 2003), 7: 603.

¹⁹ Eser hakkında daha ayrıntılı bilgi almak ve eserin İngilizce çevirisine ulaşmak için bk. Calvin B. Kendall & Faith Wallis, *Isidore of Seville On the Nature of Things* (Liverpool: Liverpool University Press, 2016).

²⁰ Michael P. McHugh, "Isidore of Seville (ca. 560-636)", *Encyclopedia of Early Christianity*, ed. Everett Ferguson (New York: Routledge, 1999), 593.

²¹ Mesela Orta Çağ'ın tanınmış yazarlarından biri olan rahip ve bilgin "Muhterem" Bede (673-735), Isidorus'un eserine benzer bir çalışma kaleme almıştır. Bede'nin eseri hakkında ayrıntılı bilgi almak ve eserin İngilizce çevirisine

Isidorus'un Hristiyan toplumdaki Yahudi varlığına ilişkin görüşlerini ortaya koyduğu eseri *De fide catholica contra Iudaeos*'tur. Bu eserinde, Yahudi din adamlarının Hristiyan dinine yönelttiği eleştirileri çürütmeye çalışmaktadır.²² *De viris illustribus* adlı eserinde ise 5., 6. ve 7. yüzyılda yaşamış 33 din adamı hakkında bilgi vermekte, bu kişilerin hayatlarını ve çalışmalarını ele almaktadır. İncelediği din adamları arasında ağabeyi Sevilla Piskoposu Leander ve Papa "Büyük" Gregorius (540-604) da yer almaktadır.²³

Sevilalı Isidorus'u Orta Çağ'ın en önemli ansiklopedi yazarlarından²⁴ biri haline getiren *Etymologiarum sive originum libri xx*²⁵ (*Etimolojilerin Yirmi Kitabı*), kelimelerin kökenlerini esas alan ve klasik pagan ile Hristiyan bilgi birikimini bir araya getiren kapsamlı bir derleme olup Isidorus'un başyapıtı kabul edilmektedir. Onun muhtemelen 615 yılında kaleme almaya başladığı ve yaşamının sonuna kadar üzerinde çalışmayı sürdürdüğü²⁶ bu 20 kitaplık eser;²⁷ gramerden astronomiye, tıptan hukuka, hayvanlardan Tanrı ve meleklerle kadar uzanan geniş bir konu yelpazesine sahiptir. Orta Çağ Hristiyan kültürü üzerinde derin bir etki yaratan *Etimolojiler*, yaklaşık sekiz asır boyunca Avrupa'nın önde gelen eğitim merkezlerinde temel bir başvuru kaynağı olarak okutulmuş ve kütüphanelerde yaygın biçimde çoğaltılmıştır.²⁸ Eser, 7. yüzyılın ortalarından Fransız Aydınlanma yazarı Denis Diderot'nun (1713-1784) *Encyclopedie*'sinin (1751) 18. yüzyılda yayınlanmasına kadar Batı dünyasında en kapsamlı ansiklopedi olma niteliğini korumuştur.²⁹

Batı'da uzun yüzyıllar boyunca başvurulanan bir otorite haline gelen Isidorus'un bir diğer eseri, evrensel tarih niteliğindeki *Chronica Maiora*³⁰ kitabından farklı olarak, bu çalışmanın da ana konusunu oluşturan *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum*'dur. Eser, Vizigot kralı Sisebut döneminde kısa versiyonda (619), kral Suinthila zamanında ise uzun versiyon halinde kaleme alınmıştır; bu dönem ise İber Yarımadası'nda Roma İmparatorluğu'ndan kalan

ulaşmak için bk. Calvin B. Kendall & Faith Wallis, *Bede On the Nature of Things and On Times* (Liverpool: Liverpool University Press, 2010).

²² Isidorus'un Yahudiler hakkındaki kapsamlı görüşleri için bk. Juan Gil, "Judios y cristianos en la Hispania del s. VII", *Hispania Sacra: Revista de Historia Eclesiastica de Espana* 30 (1977): 9-110.

²³ Isidorus, *De viris illustribus* isimli eserinde ağabeyi Leander ve Papa Gregorius hakkında bilgi verirken onlardan olumlu bir şekilde bahsetmektedir. Bk. Isidorus Hispalensis, "De viris illustribus", *El "De viris illustribus" de Isidoro de Sevilla: Estudio y Edición Crítica*, ed. Carmen Codoner Merino (Salamanca: Consejo Superior de Investigaciones Científicas Instituto "Antonio de Nebrija" Colegio Trilingüe de la Universidad, 1964), 147-148.

²⁴ Jacques Le Goff, *Avrupa'nın Doğuşu*, çev. Timuçin Binder (İstanbul: Literatür Yayıncılık, 2008), 21.

²⁵ Literatürde *Etimolojiler* olarak da bilinen eserin Latince metnine ulaşmak için bk. Isidorus Hispalensis, *Etymologiarum sive originum libri xx*, ed. W. M. Lindsay (Oxford University Press, 1911).

²⁶ Wright, "Isidore of Seville, St.", 432.

²⁷ *Etimolojiler* adlı eserin İngilizce çevirisi için bk. Isidorus Hispalensis, *The Etymologies of Isidore of Seville*, çev. Stephen A. Barney v.dğr. (New York: Cambridge University Press, 2006). Eserin her bir bölümünü kapsamlı ve ayrıntılı bir şekilde anlayabilmek için bk. John Henderson, *The Medieval World of Isidore of Seville: Truth from Words* (New York: Cambridge University Press, 2007).

²⁸ Phillips, Jr. & Phillips, *İspanya'nın Kısa Tarihi*, 55.

²⁹ Crouch, "Isidore of Seville, St.", 604. Isidorus, eserleri aracılığıyla Antik Çağ ile Orta Çağ arasında süreklilik yaratan başlıca figürlerden biridir. Jacques Fontaine, *Isidore de Seville et la culture classique dans l'Espagne wisigothique* (Paris: Études Augustiniennes, 1959), 808-813.

³⁰ Isidorus'un yazdığı evrensel tarih eserinin Latince metni için bk. Isidorus Hispalensis, "Chronica Maiora", *Corpus Christianorum 112*, ed. Jose Carlos Martin (Turnhout: Brepols Publishers, 2003).

son toprakların ele geçirildiği yıllara denk gelmiştir.³¹ Isidorus'un eserinde Gotları olumlu bir çerçevede tanımlaması ve yüceltici bir anlatımla sunması, eserin yazıldığı zaman aralığı dikkate alındığında önemlidir. Zira bu dönemde yabancı güçlerin yarımadadan ayrılmasıyla Vizigot kralları, bölgede hâkimiyet kuran tek büyük siyasi güç haline gelmişlerdir.

Isidorus, Gotlara ilişkin anlatısını, kendisinden önce bu konu üzerine eser vermiş olan, Paulus Orosius (385-420), bir Got tarihi kaleme alan Cassiodorus (490-582?), *Getica* adlı eserin (551) yazarı Jordanes ve Got tarihi hakkında kaleme aldığı eserle tanınan Biclrolu Iohannes (540-621) gibi klasik ve erken Hristiyan yazarların çalışmalarından hareketle şekillendirmiş;³² Kilise Babaları ve klasik yazarların görüşlerine, ağabeyi Leander tarafından kurulan piskoposluk kütüphanesi aracılığıyla erişmiş³³ ve bu entelektüel birikimi kendi Got tarihine uyarlamıştır.³⁴

Isidorus eserinde, Roma imparatorlarını esas alan, dönemlendirmeye dayalı bir tarihlendirme yöntemi kullanmıştır ve bu yöntemi, muhtemelen Aziz Hieronymus'un (347?-420) devamı niteliğinde yazan Galiçyalı Hydatius'tan (400-469) devralmıştır.³⁵ Onun, Got tarihini olumlayıcı ve yüceltici bir üslupla kaleme almasında ise *Historiarum Adversum Paganos Libri VII* (418?) adlı eserin yazarı Paulus Orosius'un etkisi görülmektedir. 4. yüzyılın sonlarında, günümüzde Portekiz'in kuzeybatısında yer alan Braga'da doğan ve Isidorus gibi İspanyol-Romalı kökene sahip olan Orosius, geç Roma İmparatorluğu ile erken Vizigot egemenliği arasındaki geçiş döneminin tanınmış yazarlarından. Orosius, eserinde Roma'yı yağmalayan Gotları eleştirmek yerine, onları birleşmiş bir İber Yarımadası için umut verici bir unsur olarak sunmuştur.³⁶ Isidorus da tarih anlatısında, Gotların İber Yarımadası'na Hristiyanlığı getirmek üzere gelen seçilmiş bir halk olduğu düşüncesini ileri sürmüştür;³⁷ bu yaklaşım sonraki yüzyıllarda İber Yarımadası'nda kaleme alınan anlatılar üzerinde etkili olmuştur.³⁸ Bu bağlamda Isidorus'un, Gotların kökenini açıklarken kendisinden önceki yazarların geleneğini sürdürdüğü, aynı zamanda kendisinden sonraki yazarları etkilediği söylenebilir. Ayrıca, *Etimolojiler* adlı eserinde tarihin türlerine ilişkin yaptığı ayırım ve tarih anlatısı üzerine ileri sürdüğü görüşler de Orta Çağ Avrupa tarih yazımında kalıcı bir etki bırakmıştır.³⁹

³¹ Roger Collins, *Early Medieval Spain: Unity in Diversity, 400-1000* (Londra: Macmillan Education, 1983), 39, 63.

³² David Rojinsky, *Companion to Empire: A Genealogy of the Written Word in Spain and New Spain, c. 550-1550* (Amsterdam: Rodopi, 2010), 42. Isidorus'un klasik yazarlardan etkilenmesi konusunda ayrıca bk. Herwig Wolfram, *History of the Goths*, çev. Thomas J. Dunlap (California: University of California Press, 1988), 28-29.

³³ Wright, "Isidore of Seville, St.", 431.

³⁴ Ernst Breisach, *Tarihyazımı*, çev. Hülya Kocaoluk (İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2018), 123-124.

³⁵ Wolf, *Conquerors and Chroniclers of Early Medieval Spain*, 12.

³⁶ Phillips, Jr. & Phillips, *İspanya'nın Kısa Tarihi*, 53.

³⁷ Daniel Woolf, *Tarihin Küresel Tarihi*, çev. Mehmet Morali (İstanbul: Alfa Yayınları, 2012), 117.

³⁸ Maria Jesus Horta, *İspanyol Milliyetçiliği: Kökenleri, İdeolojisi ve Ulusal Simgeler (1808-1870)*, çev. Rivka Bihar (İstanbul: Kriter Yayınevi, 2020), 34-36. Özellikle 9. yüzyılda ve sonrasında İber Yarımadası'nda doğan Hristiyan krallıklarda kaleme alınan eserlerde, Vizigot mirası korunmaya çalışılmış ve Vizigot Krallığı ile yarımadadaki Hristiyan Krallıklar arasında bir devamlılık yaratılmak istenmiştir. İber Yarımadası'nın Müslüman hâkimiyetine girmesinin ardından, yarımadanın kuzeyinde doğan ilk Hristiyan krallık olan Asturias Krallığı'nda, 9. yüzyılın sonlarında bilinçli bir amaçla kaleme alınan eserlerde krallığın kökeni Vizigotlar ile ilişkilendirilmiştir. Konu hakkında daha ayrıntılı bilgi almak için bk. Murat Yanmaz, *Asturias Krallığı'nın Doğuşu ve Vizigot Krallığı'ndan Asturias Krallığı'na Soy Devamlılığı Problemi*, Yüksek Lisans Tezi (İstanbul: İstanbul Medeniyet Üniversitesi, 2023).

³⁹ Fatih Durgun, "Kısalık Bilgeliliğin Ruhudur": Ortaçağ Tarih Anlatılarında Kısalık Yöntemi", *Turkish History Education Journal* 7/2 (2018): 623-624.

2. Tarihte Gotlar Kimdir?

Gotlar, geç Antik Çağ boyunca Roma İmparatorluğu'nun siyasi ve askerî yapısındaki dönüşümünde belirleyici bir rol oynamış Cermen kökenli topluluklardan biridir. Antik kaynaklarda ağırlıklı olarak Karadeniz'in kuzeyi ve Tuna havzası ile ilişkilendirilen Gotlar, özellikle 3. yüzyılın ortalarından itibaren Roma dünyası açısından daha görünür hale gelmişlerdir. Bu dönemde Roma İmparatorluğu'nun kuzey sınırlarına yönelik düzenledikleri akınlar ve imparatorlukla kurdukları çok katmanlı ilişkiler, Gotları geç Antik Çağ'ın önemli aktörlerinden biri haline getirmiştir. 3. yüzyılda Gotlar gibi büyük barbar konfederasyonları Roma eyaletlerine yönelik geniş çaplı yağma hareketleri gerçekleştirmiş;⁴⁰ bu süreçte yalnızca sınır bölgelerine sızmakla kalmayıp Roma'nın askerî ve idari zaaflarından yararlanarak kalıcı yerleşimler de kurmuşlardır.⁴¹ Bununla birlikte Gotların Roma dünyasıyla ilişkileri yalnızca çatışma temelinde şekillenmemiştir. Aynı dönemde Got savaşçıların Roma ordusunda hizmet ettikleri ve imparatorluk tarafından askerî müttefikler olarak değerlendirildikleri de bilinmektedir.

4. yüzyılda Hunların Batı'ya doğru ilerlemesi ve Karadeniz'in kuzeyindeki bölgelere yönelik saldırıları sonucunda Got toplulukları Roma dünyasıyla daha yoğun bir temas içine girmiş, bu toplulukların bir kısmı Hun egemenliği altına girmiştir.⁴² Tervingi ve Greuthungi olarak adlandırılan Got grupları ise 376 yılında Tuna Nehri'ni aşarak Roma İmparatorluğu topraklarına girmişlerdir. Hun baskısı nedeniyle Tuna'nın güneyine geçmek zorunda kalan Gotlar, 378 yılında gerçekleşen Adrianapolis (Edirne) Savaşı'nda Roma ordusunu yenilgiye uğratmış ve İmparator Valens (328-378) öldürülmüştür.⁴³ Takip eden yaklaşık 40 yıl boyunca farklı Got grupları Batı'ya doğru göç etmiş ve nihayet 418 yılında Galya'nın güneyine yerleşmişlerdir.⁴⁴ Bu süreçte Batı'ya ilerleyen Gotlar, göçleri sırasında çeşitli kabile unsurlarını da bünyelerine katarak önce Galya'da, ardından İspanya'da hüküm süren Vizigotlar olarak yeni bir siyasi ve etnik kimlik oluşturmuşlardır.⁴⁵ Bu bağlamda, 4. yüzyılın sonu ile 5. yüzyılın başlarında Roma İmparatorluğu'nun Batı kesimi barbar toplulukların etkisi altına girmeye başlamıştır.⁴⁶ Diğer taraftan, Hun egemenliği altında kalan Gotlar, 5. yüzyılın ortalarında Hun konfederasyonunun dağılmasıyla bağımsızlıklarını kazanmış; önce Balkanlar'da, ardından İtalya'ya hâkimiyet kurarak Ostrogot kimliği etrafında örgütlenmişlerdir. Vizigotlar ve Ostrogotların bağımsız siyasi

⁴⁰ Peter Heather & John Matthews, *The Goths in the Fourth Century* (Liverpool: Liverpool University Press, 1991), 1-2.

⁴¹ Stephen Mitchell, *Geç Roma İmparatorluğu Tarihi: M.S. 284-641*, çev. Turhan Kaçar (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2016), 277.

⁴² Hunların, 376 yılındaki Got hareketleri üzerinde oynadığı rolü fazla abartmamak gerekir. Bk. Mitchell, *Geç Roma İmparatorluğu Tarihi: M.S. 284-641*, 286.

⁴³ Peter Brown, *Geç Antikçağ Dünyası*, çev. Turhan Kaçar (İstanbul: Alfa, 2022), 130.

⁴⁴ Batı'ya ve Galya'nın güneyine yerleşen Got kabileleri hakkında daha ayrıntılı bilgi almak için bk. Peter Heather, *The Goths* (Oxford: Blackwell Publishers, 1996), 52-63.

⁴⁵ David M. Gwynn, "The Goths in Ancient History", *The Cambridge History of the Gothic*, ed. Angela Wright & Dale Townshend (Cambridge: Cambridge University Press, 2020), 1: 26.

⁴⁶ Guy Halsall, "The Barbarian Invasions", *The New Cambridge Medieval History*, ed. Paul Fouracre (Cambridge: Cambridge University Press, 2005), 1: 48.

topluluklar olarak ortaya çıkışı, Hun göçleriyle başlayan ve Gotların Roma dünyasıyla kurduğu askerî ve siyasi ilişkilerle şekillenen sürecin doğrudan bir sonucudur.⁴⁷

418 yılında Galya'nın güneyine, özellikle Akitanya bölgesine yerleşen Vizigotlar, bu bölgede öncelikle Roma İmparatorluğu adına askerî bir güç olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir. Takip eden yaklaşık 30 yıl içerisinde Gotlar, Roma otoritesi altındaki diğer barbar gruplarla bölgesel mücadelelere girmişlerdir. İmparator Avitus'un (ö. 456) yönlendirmesiyle İber Yarımadası'nda Süevlere karşı askerî harekâta katılan Vizigotlar, II. Theoderic'in (ö. 466) komutasında yürütülen başarılı sefer sonucunda yarımada'daki varlıklarını kalıcı hale getirmişlerdir.⁴⁸ Böylece Vizigot hâkimiyeti, Fransa'nın güneyindeki toprakların yanı sıra İber Yarımadası'nın önemli bir bölümünü kapsayacak şekilde genişlemiştir.

Fransa'nın güneyinde, Toulouse merkezli Vizigot Krallığı'nın asıl kurucusu olarak kabul edilen II. Euric (ö. 484) döneminde Vizigotlar, İber Yarımadası'nın büyük bölümüne hâkim olmuş ve bu süreçte Roma İmparatorluğu'ndan bağımsız bir siyasi çizgi izlemeye başlamışlardır.⁴⁹ Dahası, Euric zamanında Galya'da Roma otoritesine karşı kayda değer askerî başarılar elde edilmiş, Vizigot hâkimiyeti, yarımada'nın kuzeybatısında Süevlerin denetiminde bulunan bölgeler ile Cantabria ve Bask gibi Roma egemenliğinin tam olarak tesis edilemediği alanlar dışında kalan topraklara yayılmıştır.⁵⁰ Euric'in oğlu II. Alaric (ö. 507) döneminde Frank kralı Clovis (ö. 511) ile Burgonya kralı Gundobad (ö. 516) arasında kurulan ittifak, 507 yılında Vizigot Krallığı'na karşı ortak bir askerî harekâta yol açmıştır.⁵¹ Alaric, Galya'nın güneyinde Vouille'de Franklara karşı yapılan savaşta hayatını kaybetmiş ve bu gelişme sonucunda bölgedeki Vizigot hâkimiyeti Frankların eline geçmiştir. Vouille Savaşı'nın ardından Vizigotlar, İber Yarımadası'nda fiilen yeni ve bağımsız bir krallık olarak örgütlenmişlerdir. Milattan sonra yaklaşık 500 yılına gelindiğinde, Batı Roma İmparatorluğu'na ait eski eyaletlerin tamamı, İspanya'da Vizigotlar ve İtalya'da Ostrogotlar örneğinde olduğu gibi, farklı barbar krallıkların egemenliği altına girmiştir.⁵²

İber Yarımadası'nda 6. yüzyılın ortalarına kadar iç siyasette karmaşık bir dönem yaşanmış; akrabalık ilişkileri, belirli dönemlerde yarımada'da Ostrogotların etkisinin de görülmesine yol açmıştır.⁵³ Yüzyılın ortasında yarımada'daki bazı isyanların ardından imparator Justinianus (482-565) bir gruba destek sağlamak amacıyla ordu göndermiş ve bu kuvvet yarımada'nın güneydoğu kıyısında, Carthaginensis'de bir imparatorluk yerleşkesi kurmayı başarmıştır.⁵⁴ Söz konusu yerleşke, 7. yüzyılın ilk çeyreğine kadar varlığını sürdürmüştür. Yarımada'daki Vizigot hâkimiyeti, Leovigild (ö. 586) döneminde büyük oranda düzene kavuşmuş; Leovigild, farklı bölgelere gerçekleştirdiği seferlerle hâkimiyetini pekiştirmiştir. Bu süreç, Süev Krallığı'nın fethedilmesiyle birlikte yarımada'nın neredeyse tamamının siyasi açıdan yeniden birleştirilmesi ve Vizigot

⁴⁷ Gwynn, "The Goths in Ancient History", 26.

⁴⁸ Roger Collins, "The Western Kingdoms", *The Cambridge Ancient History*, ed. Averil Cameron v.dğr. (Cambridge: Cambridge University Press, 2000), 14: 122.

⁴⁹ A. Barbero & M. I. Loring, "The Formation of the Sueve and Visigothic Kingdoms in Spain", *The New Cambridge Medieval History*, ed. Paul Fouracre (Cambridge: Cambridge University Press, 2005), 1: 167.

⁵⁰ Barbero & Loring, "The Formation of the Sueve and Visigothic Kingdoms in Spain", 169.

⁵¹ Collins, "The Western Kingdoms", 114.

⁵² Halsall, "The Barbarian Invasions", 51.

⁵³ Collins, "The Western Kingdoms", 122-123.

⁵⁴ Barbero & Loring, "The Formation of the Sueve and Visigothic Kingdoms in Spain", 182-183.

monarşisinin gücünün ve prestijinin yeniden tesis edilmesiyle doruğa ulaşmıştır.⁵⁵ Leovigild'in oğlu Reccared döneminde ise Vizigot Krallığı, Arianizmden Katolik inanca geçerek dinî birlikteliği de sağlamaya çalışmıştır.

3. Sevilalı Isidorus *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum* İsimli Eserinde Gotları Nasıl Tanımlamıştır?

Sevilalı Isidorus, *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum* adlı eserinde Gotları, kökeni çok eskilere dayanan bir halk olarak tanımlamıştır. Bu çerçevede, Gotların Romalılara, yarımadanın kuzeyindeki yerli topluluklara ve Franklara karşı kazandıkları askerî başarıları anlatmış; diğer Avrupa krallıklarıyla karşılaştırıldığında, Vizigot yönetimi altındaki İber Yarımadası'nın siyasi ve dinî birliğini vurgulamayı amaçlamıştır.⁵⁶ Böylece Gotlara her anlamda güçlü bir kimlik yaratmaya çalışmıştır. Isidorus, Got halkının kadim bir geçmişe sahip olduğunu göstermek amacıyla, onların kökenini Nuh'un oğlu Yafes'in oğlu Magog'a (Yaratılış 10:2) dayandırmış ve İskitlerle ortak bir kökene sahip olduklarını ileri sürmüştür. Bu doğrultuda, Gotlar ile İskitler arasındaki yakınlığı etimolojik bir açıklamayla temellendirmiştir: Bir harf değiştirilip, bir harf kaldırılınca *Getae*,⁵⁷ tıpkı *Scythae* gibi telaffuz edilir.⁵⁸ Bu şekilde Isidorus, Gotların ve İskitlerin Yafes'in oğlu Magog'dan türediği varsayımını kendine özgü bir etimolojik yöntemle desteklemektedir.⁵⁹ Dahası, böyle bir soy ağacı yaratarak Gotları Nuh soyundan gelen, insanlığın başlangıcından beri var olan topluluklardan biri olarak sunmuş olmaktadır.⁶⁰

Soy bakımından bir süreklilik yaratan ve bilgelerin onlara Gog ya da Magog demek yerine *Getae* demeyi alışkanlık haline getirdiğini ifade eden Isidorus; burada muhtemelen kendisinden önce yazan yazarları kastetmektedir. Isidorus'tan önce yazan Paulus Orosius, Aziz Hieronymus ve Jordanes gibi yazarlar, Gotları *Getae* halkı ve İskitlerle ilişkilendirmiştir.⁶¹ 1. yüzyılda yaşayan Yahudi tarihçi Flavius Josephus, 20 bölümden oluşan *Antiquitates Iudaicae* (93) adlı eserinin ilk kitabının altıncı bölümünde, Yunanlıların Magog'u İskitler olarak adlandırdığını belirtir.⁶² Paulus Orosius ise *Historiarum Adversum Paganos Libri VII* adlı eserinde Gotları *Getae* halkıyla, yani

⁵⁵ Collins, "The Western Kingdoms", 124.

⁵⁶ Ksenia Bonch Reeves, *Visions of Unity After the Visigoths: Early Iberian Latin Chronicles and the Mediterranean World* (Turnhout: Brepols Publishers, 2016), 210-211.

⁵⁷ Antik kaynaklarda yer alan bu terim, Türkçe literatürde "Getler, Getai, Get halkı" biçiminde kullanılmaktadır.

⁵⁸ "Gothi de Magog Iapheth filio orti cum Scythis una probantur origine sati, unde nec longe a vocabulo discrepant. Demutata enim ac detracta littera Getae quasi Scythae sunt nuncupati". Bk. Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum*, 293.

⁵⁹ Wolfram, *History of the Goths*, 29.

⁶⁰ Herve Inglebert, "The Definitions and Uses of *Historia* in Isidore of Seville", *Writing History in Late Antique Iberia: Historiography in Theory and Practice from the Fourth to the Seventh Century*, ed. Purificación Ubri Rabaneda (Amsterdam: Amsterdam University Press, 2022), 150.

⁶¹ Jamie Wood, "Religiones and Gentes in Isidore of Seville's *Chronica Maiora*", *Post-Roman Transitions: Christian and Barbarian Identities in the Early Medieval West*, ed. Walter Pohl & Gerda Heydemann (Turnhout: Brepols Publishers, 2013), 153.

⁶² Flavius Josephus, *Jewish Antiquities of the Jews*, çev. H. St. J. Thackeray (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1961), 59-61.

İskitlerle özdeşleştirmiştir.⁶³ *Getica*'nın yazarı Jordanes de eserinde Josephus'a atıfta bulunarak Magog ve İskitleri bağdaştırmaktadır.⁶⁴

Isidorus'un Gotları, Kutsal Kitap'ta adı geçen Magog halkına/kavmine dayandırması, onları Romalılardan daha eski bir halk olarak sunma amacını yansıtmaktadır.⁶⁵ Ayrıca, Eski Ahit'te geçen Gog anlatısında kuzeyden gelen, ata binmiş, kuvvetli bir ordudan söz edilmektedir (Hezekiel 38:15). Isidorus da Gotları tasvir ederken, savaş sanatlarında iyi olduklarını, at sırtında savaşabildiklerini aktarmaktadır.⁶⁶

Diğer taraftan, Isidorus ve ondan önceki yazarların *Getae* halkı ve Gotları özdeşleştirmesi, dönemin yaygın bir görüşünü yansıtmaktadır.⁶⁷ Aslında bu ifade, antik yazarların devamlılık yaratmak amacıyla kullandığı bir adlandırmadır. *Getae* halkı kaynaklarda milattan önce yer almaktadır ve bu halk Tuna Nehri civarında yaşayan, Trakya kökenli veya bu bölgedeki halklarla akraba bir topluluk olarak değerlendirilmektedir.⁶⁸ Herodotos (MÖ 5. yüzyıl), *Tarih*'inin dördüncü kitabında, Pers İmparatoru Dareios'a karşı koyan *Getae* halkını, Karadeniz'in batı kıyılarında yaşayan, yiğit ve savaşçı bir topluluk olarak tanıtmaktadır.⁶⁹ Herodotos, *Getae* halkı ile İskitleri doğrudan özdeşleştirmese de onları İskit dünyası içinde, aynı askerî ve coğrafi bağlamda faaliyet gösteren bir topluluk olarak sunar.⁷⁰ Bu yaklaşım, kendisinden sonra gelen klasik yazarlar üzerinde belirgin bir etki bırakmıştır.⁷¹ Yunanların kuzey halkları için Herodotos'un İskit kitabından aldıkları adları kullanmaları sonrasında, Romalılar da Gotları bölgenin eski sakinleri olan İskitlerle ilişkilendirmiştir.⁷² Isidorus ise eserinin sonlarında Gotların Hunların saldırılarıyla bölgelerinden sürülüp Tuna'yı geçerek Romalılara teslim olduklarını, ancak yapılan haksızlıklara katlanamayınca öfkelenerek silahlandıklarını ve Trakya'ya saldırdıklarını aktarmaktadır.⁷³

⁶³ Paulus Orosius, *The Seven Books of History Against the Pagans*, çev. Roy J. Deferrari (Washington: The Catholic University of America Press, 1964), 37.

⁶⁴ Charles Christopher Mierow, *The Gothic History of Jordanes* (Oxford: Princeton University Press, 1915), 58.

⁶⁵ Rodrigo Furtado, "From gens to imperium: A Study of Isidore's Political Lexicon", *Latin Vulgaire-Latin Tardif*, ed. Roger Wright (Hildesheim: Olms, 2008), 8: 409.

⁶⁶ "Porro in armorum artibus satis spectabiles sunt et non solum hastis sed et jaculis equitando confligunt". Bk. Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Wandalorum et Suevorum*, 294.

⁶⁷ Wolfram, *History of the Goths*, 28-29.

⁶⁸ R. A. Crossland, "Linguistic problems of the Balkan area in the late prehistoric and early Classical periods", *The Cambridge Ancient History*, ed. John Boardman v.dğr. (Cambridge: Cambridge University Press, 1982), 3: 837-838.

⁶⁹ Herodotos, *Tarih*, çev. Muntekim Ökmen (İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2021), 332.

⁷⁰ Herodotos'un *Tarih*'inde yer alan bu halk hakkında daha ayrıntılı bilgi almak için bk. François Hartog, *The Mirror of Herodotus: The Representation of the Other in the Writing of History*, çev. Janet Lloyd (California: University of California Press, 1988), 84-109.

⁷¹ Mitchell, *Geç Roma İmparatorluğu Tarihi: M.S. 284-641*, 285.

⁷² Patrick J. Geary, *Before France and Germany: The Creation and Transformation of the Merovingian World* (New York: Oxford University Press, 1988), 63-64, 68.

⁷³ "Quibus sedibus impetu gentis Hunorum pulsi Danubium transeunt, Romanis se dedunt, sed dum iniurias eorum non sustinerent, indignati arma sumunt, Thraciam irruunt..." Bk. Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Wandalorum et Suevorum*, 294.

4. Sevilalı Isidorus'un *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum* İsimli Eserindeki Got Tarihi Anlatısı Nasıldır?

Isidorus eserinde, Gotları üstün bir şekilde tanıtip güçlü bir kimlik yaratmaya çalışmasının yanı sıra, bir Got tarihi anlatısı da ortaya koymaktır. Bu bağlamda, eserinde Batı Roma İmparatorluğu'nun çöküşü üzerine kurulu krallıklardan biri olan Gotların yeni dünyasını anlamaya ve anlatmaya çalışmıştır.⁷⁴ *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum* adlı eser, İber Yarımadası ve Gotlar hakkında bilgi verilmesinin ardından, MÖ 49'daki Roma İç Savaşı'nın başlangıcından, Isidorus'un övgüyle söz ettiği Vizigot kralı Suintila'nın (ö. 631) yönetiminin beşinci yılına (625-626) kadar olan dönemi kapsamaktadır. Eser, İber Yarımadası'nda son Roma askerlerinin sınır dışı edildiği dönemde kaleme alınmıştır. Eserdeki anlatıda, dönem kroniklerinde olduğu gibi Roma imparatorları başlıca referans noktası olarak ele alınmıştır.⁷⁵

Isidorus eserine, İspanya topraklarını överek ve yücelterek başlamaktadır. İspanya'nın coğrafya ve iklim açısından, dünyadaki en elverişli bölge olduğunu belirten Isidorus, bu yeri halkların ve hükümdarların annesi olarak nitelemektedir.⁷⁶ Ardından, Roma'nın İspanya'yı ele geçirmek istediğini ve başarılı olduğunu, nihayetinde Gotların en önde gelen topluluğunun birçok zaferden sonra, bu topraklarda hâkimiyet kurduklarını ifade etmektedir.⁷⁷ İspanya'yı yücelten giriş kısmının ardından anlatısını Roma İç Savaşı ile başlatan Isidorus, Romalı general Pompeus'a (MÖ 106-48) yardıma gelen Gotların sayıca üstünlüğü ve cesaretinin Julius Caesar'ı (MÖ 100-44) bile etkileyecek düzeyde olduğunu, eğer savaş kısa sürede sona ermemiş olsaydı onun geri çekilmeyi düşündüğünün rivayet edildiğini aktarır.⁷⁸

Isidorus, bazı Got saldırılarını aktardıktan sonra, Gotların İmparator II. Claudius (MS 214-270) karşısında yenilgiye uğradığını ve geri çekildiğini belirtir. Bu yenilginin ardından, Claudius'un heykelinin zaferi simgelemek için Capitoliun Tepesi'ne dikildiğini ifade etmektedir. Dahası, eserde İmparator Constantinus'un (280?-337) Gotları yenip Tuna'ya sürdüğü için senato tarafından onurlandırıldığı da aktarılmaktadır. Gotları durduran ve yenen imparatorlar, böyle güçlü bir halkı yenebildikleri için adeta ödüllendirilmektedirler. Bu anlatıyla Gotlar, Roma İmparatorluğu'nun dengi sayılan bir halk olarak da sunulmuş olmaktadır.⁷⁹

Isidorus'un eseri bir siyasi tarih anlatısı olmasının yanı sıra dinî motifler de içermektedir. Anlatıda Gotların, İmparator Valens'den Hristiyanlık dinini öğretmesi için din adamları göndermesini istedikleri belirtilmektedir. Ardından, Valens'in sapkın rahipler gönderdiği ve

⁷⁴ Breisach, *Tarihyazımı*, 168-169.

⁷⁵ Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Wandalorum et Suevorum*, 286-287.

⁷⁶ "Omnium terrarum, quae sunt ab occiduo usque ad Indos, pulcherrima es, o sacra semperque felix principum gentiumque mater Spania..." Bk. Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Wandalorum et Suevorum*, 267.

⁷⁷ "...Iure itaque te iam pridem aurea Roma caput gentium concupivit et licet te sibimet eadem Romulea virtus primum victrix desponderit, denuo tamen Gothorum florentissima gens post multiplices in orbe victorias certatim rapuit et amavit, fruiturque hactenus inter regias infulas et opes largas imperii felicitate securo." Bk. Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Wandalorum et Suevorum*, 267.

⁷⁸ Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Wandalorum et Suevorum*, 268-269.

⁷⁹ Erica Buchberger, "Origin Legends of Visigothic Spain in Isidore of Seville's Writings", *Origin Legends in Early Medieval Western Europe*, ed. Lindy Brady & Patrick Wadden (Leiden: Brill, 2022), 38-39.

böylece Gotların hatalı bir öğretiyi benimsemiş olduğu ifade edilmektedir.⁸⁰ Gotların Valens yüzünden Ariusçu inancı benimsediğini belirten Isidorus, 378 yılında gerçekleşen ve Valens'in ölümüyle sonuçlanan Adrianapolis Savaşı'nda,⁸¹ Roma ordusunun bozguna uğramasının ardından İmparator Valens'in kaçtığını ve hak ettiği gibi yakıldığını belirtmektedir.⁸²

Isidorus, eserinin ilerleyen bölümlerinde Got kralı Radagaisus'un İskit kökenli olduğunu ve yaklaşık 200000 kişilik bir ordu ile İtalya'yı istila ettiğini kaydeder.⁸³ Isidorus'un bir Got kralını İskit soyundan göstermesi, Gotların kökeni hakkındaki görüşleriyle tutarlıdır. Ordudaki asker sayısını abartması ise muhtemelen Gotların gücünü yüceltmek istemesinden kaynaklanmaktadır. Daha sonra, Got kralı Alaric'in (370?-410) Roma'yı yağmalamasına değinen Isidorus, genel tarih anlatımının tersine, Gotların Roma'ya gösterdikleri merhamet ile dikkat çektiklerini vurgulamaktadır. Roma'nın Gotlar tarafından yağmalanmasının ardından Batı Roma imparatorlarından daha az bahsetmeye başlayan Isidorus, anlatısını Batı'da önemli bir güç haline gelmeye başlayan Vizigot Krallığı üzerine yoğunlaştırır.

Isidorus'un sunduğu siyasi tarih anlatısında, Gotların önce Galya'ya, özellikle Fransa'nın güneyine, ardından İber Yarımadası'na girişleri izlenebilmektedir. Gotlar yarımadaya girdikten sonra, kuzeybatıda bulunan Süevler ve daha güneyde bulunan Vandallar ile güç mücadelesine girmişlerdir. Got kralı II. Theoderic (426-466), Süevleri mağlup ettikten sonra, Galiçya'dan Lusitania⁸⁴ bölgesine doğru ilerlemiştir. Isidorus'un anlatımına göre, Theoderic Merida şehrini yağmalamaya başladığında kutsal şehit Eulalio'nun (290?-303) işaretlerinden korkmuş ve Galya'ya geri çekilmiştir.⁸⁵ Bu anlatımla Theoderic'in kutsal bir figür karşısında geri çekildiği vurgulansa da muhtemelen gerçekte olan siyasi olaylar neticesinde geri çekilmek zorunda kaldığıdır.

Eserin ilerleyen bölümlerinde, 6. yüzyılın başlarında yaşanan Vizigot ve Frank mücadelesi de ele alınmaktadır. Yukarıda belirttiğimiz gibi, Vizigotlar 507 yılında Franklara mağlup olmuş ve ardından daha kalıcı bir şekilde İber Yarımadası'na yerleşmeye başlamışlardır. Vizigotlar, her ne kadar hâkimiyet merkezlerini İber Yarımadası'na kaydırsalar da Fransa'nın güneyinde, özellikle Narbonne çevresinde etkilerini sürdürmüşlerdir.⁸⁶

Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum'da Gotların çok güçlü bir halk olarak sunulduğu ve onları mağlup etmeyi başaran Romalı imparatorların ödüllendirildikleri görülebilmekteyken, dine ve Katolik inanca karşı saygısızlık yapan Vizigot krallarının da

⁸⁰ "Valens autem a veritate catholicae fidei devius et Arianæ hæresis perversitate detentus missis hæreticis sacerdotibus Gothos persuasione nefanda sui erroris dogmati aggregavit et in tam præclaram gentem virus pestiferum semine pernicioso transfudit sicque errorem, quem recens credulitas ebibat, tenuit, diuque servavit." Bk. Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum*, 270.

⁸¹ Gotlar, 370'li yılların başında Hun Konfederasyonu'nun saldırıları ve ekolojik değişimlerin sonucunda, Tuna Nehri boyunca Roma İmparatorluğu'nun sınırlarına doğru gelmişlerdir. 376 yılında İmparator Valens, bu grubun çoğunluğunun imparatorluğa girmesine ve Balkanların kuzeydoğusuna yerleşmesine izin vermiştir. Yerel Romalı yetkililerin kötü muamelesi, 378 yılında isyan etmelerine yol açmış ve bunu bastırma girişimi, Roma ordusunun yenilmesi ve İmparator Valens'in Adrianapolis Savaşı'nda öldürülmesiyle sonuçlanmıştır. Bk. Roger Collins, "Visigoths", *Medieval Iberia: An Encyclopedia*, 843-844.

⁸² Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum*, 271.

⁸³ Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum*, 272-3.

⁸⁴ Eski bir Roma eyaleti olan Lusitania, günümüzde Portekiz'in bulunduğu coğrafi konumu temsil etmektedir.

⁸⁵ Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum*, 280.

⁸⁶ Collins, "The Western Kingdoms", 122.

cezalandırıldıkları görülmektedir. Isidorus, bir din adamı olarak dine karşı saygısızlık yapan kralları olumsuz bir şekilde okuyucuya sunarken, dindar ve savaşçı krallar hakkında da olumlu bir senaryo çizmektedir. Mesela, Got kralı Agila'nın (ö. 554), dine karşı saygısızlık yaptığı için cezalandırıldığı belirtilmektedir.⁸⁷

Isidorus, Got kralı Athanagild'den (ö. 567) bahsederken, onun bir isyan sırasında İmparator Justinianus'tan askerî yardım talep ettiğini aktarmaktadır. Bu nokta önemlidir çünkü yardıma gelen imparatorluk askerleri yarımada'nın güney kısmını işgal etmişlerdir. Isidorus, söz konusu askerî varlığın krallık sınırından çıkarılamadığını belirtmektedir.⁸⁸ İmparatorluk askerleri, ancak Got kralı Suinthila zamanında (626) tamamen İber Yarımadası'ndan çıkarılmışlardır. Nitekim Isidorus, eserinin son bölümlerinde Suinthila'yı tüm İspanya'ya hâkim olan ilk hükümdar olarak nitelemiştir.⁸⁹ Bu anlatı çerçevesinde, Isidorus'un eserinin farklı kısımlarında Vizigotlar tarafından yarımada'da kurulan siyasi birliğin üstünlüğünü ve tamamlanmışlığını vurguladığı görülmektedir.⁹⁰

Isidorus'un tarihi anlatısında, 589 yılında toplanan Üçüncü Toledo Konsili'nde Vizigotların Ariuşçuluktan Katolik inanca geçmesinde öncü rol oynayan Got kralı Reccared oldukça olumlu bir şekilde tasvir edilmiştir. Babasından farklı bir yaşam tarzına sahip olduğu vurgulanan Reccared, doğru inanca bağlı, cömert ve dindar bir hükümdar olarak sunulmaktadır.⁹¹ Anlatıya göre Reccared, Franklara karşı ordu gönderip galip gelmiş ve İber Yarımadası'nın en kuzeyinde yaşayan Basklara karşı seferler düzenlemiştir. Eserde merhametli, cömert ve huzur içinde ölen bir hükümdar olarak nitelenen Reccared'in askerî başarılarının büyük bölümünün aslında babası Leovigild (ö. 586) döneminde de elde edilmesine rağmen, Leovigild'in Katoliklere yönelik tutumu, onun Reccared kadar olumlu bir biçimde sunulmasına engel olmuştur. Vizigot kralı Reccared, Isidorus'un eserinde dinî açıdan en fazla yüceltilen Got kralı olarak öne çıkmaktadır.

Isidorus, örnek bir kral olarak sunduğu Reccared'den sonra ve bazı tarihi gelişmelerin ardından, kendi döneminde hüküm süren Got kralları Sisebut ve Suinthila hakkında da olumlu değerlendirmeler yapmıştır. Şanlı bir hükümdar olarak nitelediği Suinthila'yı, askerî başarılarla öne çıkarmaktadır. Suinthila, İber Yarımadası'nın kuzeyinde bulunan yerli halklara karşı zaferler kazanmıştır. Ayrıca, yarımada'daki Roma kalelerini ele geçirerek yarımada'nın tamamına hâkim olan ilk hükümdar olarak sunulmuştur. Isidorus, yakın temas içinde bulunduğu bu iki kralı, başarılı, adil ve merhametli birer Hristiyan hükümdar örnekleri olarak tasvir etmektedir.⁹²

Isidorus eserinde, Gotları önce Nuh'un soyundan gelenlerle ve İskitlerle ilişkilendirmiş, ardından onları Romalılardan daha eski ve daha saygın bir halk olarak sunmaya çalışarak Katolik inancı benimseyen bu halkın, İber Yarımadası'nı güçlü ve meşru bir biçimde yönettiğini savunmuştur.⁹³ Eserinin son kısımlarında ise kendinden önceki yazarların izinden giderek dünya tarihini kronolojik olarak hesaplamıştır.

⁸⁷ Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Wandalorum et Suevorum*, 285-286.

⁸⁸ Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Wandalorum et Suevorum*, 286.

⁸⁹ Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Wandalorum et Suevorum*, 292.

⁹⁰ Horta, *İspanyol Milliyetçiliği: Kökenleri, İdeolojisi ve Ulusal Simgeler (1808-1870)*, 34.

⁹¹ Isidorus Hispalensis, *Historia de regibus Gothorum, Wandalorum et Suevorum*, 290.

⁹² Crouch, "Isidore of Seville and the Evolution of Kingship in Visigothic Spain", 19-20.

⁹³ Buchberger, "Origin Legends of Visigothic Spain in Isidore of Seville's Writings", 41.

Sonuç

Antik Çağ'daki bilgi mirasının Orta Çağ'a aktarılmasında adeta bir köprü görevi gören Sevilalı Isidorus, İber Yarımadası'nın büyük bir kısmına yaklaşık iki yüzyıldan uzun bir süre hükmetmiş olan Vizigot Krallığı'nın dinî, siyasi ve sosyal hayatında etkili olmuş, döneminin ileri gelen din ve düşünce adamlarından biridir. Isidorus, kaleme aldığı pek çok eserle ve görüşleriyle Orta Çağ İspanya'sının ve Batı Avrupa'nın fikir dünyasına katkı sağlamıştır. Yaşadığı toprakların hâkimi olan Vizigotlara Katolik inancı üzerinden bir kimlik yaratmaya çalışan Isidorus, Romalı toplum ile Gotlardan oluşan yönetici sınıfın uyum içinde hareket etmesini ve ortak amaçlar doğrultusunda iş birliği yapmasını desteklemiş ve tarih alanındaki eseri ile Gotları barbar bir kavim olmaktan çıkararak Tanrı'nın onayını almış bir halk olarak sunmaya çalışmıştır.

Isidorus *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum*'da, Gotlara olumlu ve saygın bir kimlik yaratmaya çalışırken onların kökenini çok eski zamanlara dayandırmış, Nuh'un soyundan gelenlerle, Kutsal Kitap'ta geçen Gog ve Magog'la, İskitlerle ilişkilendirmiş ve sıklıkla Roma İmparatorluğu ile karşılaştırmıştır. İki halk arasında kıyaslama yaparken de Gotları Romalılardan daha eski bir halk olarak göstermeye çalışarak öne çıkarmış ve askerî başarılarıyla onları üstün bir konumda tasvir etmiştir. Bu doğrultuda eser, Vizigot Krallığı'nın meşruiyeti için ideolojik bir araç olarak işlev görmüştür.

Isidorus'un Gotları tanımlarken izlediği yol, onun entelektüel kimliğinin bir yansımasıdır çünkü o, Batı'da ve yarımada Gotlar hakkında eser kaleme alan Paulus Orosius, Cassiodorus, Jordanes gibi yazarların Gotların kökenine dair görüşlerini devam ettirmiştir. Böylece, Isidorus'un kendinden önceki yazarların düşünceleri hakkında bilgi sahibi olmasının onun çok yönlü kişiliğiyle alakalı olduğu söylenebilir. Diğer taraftan, Isidorus tarih alanındaki anlatısını Hristiyan teolojisi ve Tanrı'nın takdiri etrafında şekillendirmiş ve Gotlara dair bilgi verirken dinî kaygıları ön planda tutmuştur. Isidorus için tarih, sadece olayların aktarımı olmayıp aynı zamanda dinî hassasiyet de barındırmaktadır; *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum*'da Katolik inanca saygısızlık yapan krallar cezalandırılırken, bu inancı koruyan ve yücelten krallar oldukça olumlu bir çerçevede sunulmuştur. Isidorus'un Gotlar için yarattığı bu kimlik, sonraki dönemde Orta Çağ İspanya'sında benimsenmiştir.

Kaynakça

- Barbero, Abilio & M. I. Loring. "The Formation of the Sueve and Visigothic Kingdoms in Spain". *The New Cambridge Medieval History*, ed. Paul Fouracre, Cambridge: Cambridge University Press, 2005, 1: 167-192.
- Breisach, Ernst. *Tarihyazımı*. Çev. Hülya Kocaoluk, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2018.
- Brown, Peter. *Geç Antikçağ Dünyası*. Çev. Turhan Kaçar, İstanbul: Alfa, 2022.
- Buchberger, Erica. "Origin Legends of Visigothic Spain in Isidore of Seville's Writings". *Origin Legends in Early Medieval Western Europe*, ed. Lindy Brady & Patrick Wadden, Leiden: Brill, 2022, 25-46.
- Castellanos, Santiago. *The Visigothic Kingdom in Iberia: Construction and Invention*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2020.
- Collins, Roger. *Early Medieval Europe 300-1000*. Londra: Macmillan Education, 1991.

- Collins, Roger. "Leander of Seville". *Medieval Iberia: An Encyclopedia*, ed. E. Michael Gerli, New York: Routledge, 2013, 473-474.
- Collins, Roger. *Early Medieval Spain: Unity in Diversity 400-1000*. Londra: Macmillan Education, 1983.
- Collins, Roger. "Visigoths". *Medieval Iberia: An Encyclopedia*, ed. E. Michael Gerli, New York: Routledge, 2013, 843-844.
- Collins, Roger. "The Western Kingdoms". *The Cambridge Ancient History*, ed. Averil Cameron, v.dğr., Cambridge: Cambridge University Press, 2000, 14: 112-135.
- Corpus scriptorum Muzarabicorum I*. Ed. Juan Gil, Madrid: Instituto Antonio de Nebrija, 1973, 15-54.
- Crossland, R. A. "Linguistic problems of the Balkan area in the late prehistoric and early Classical periods". *The Cambridge Ancient History*, ed. John Boardman v.dğr., Cambridge: Cambridge University Press, 1982, 3: 834-850.
- Crouch, J. T. "Isidore of Seville, St.". *New Catholic Encyclopedia*, ed. Berard L. Marthaler, Washington: Thomson and Gale, 2003, 7: 602-605.
- Crouch, Jace T. "Isidore of Seville and the Evolution of Kingship in Visigothic Spain". *Mediterranean Studies* 4 (1994): 9-26.
- Durgun, Fatih. "'Kısalık Bilgeliğin Ruhudur': Ortaçağ Tarih Anlatılarında Kısalık Yöntemi". *Turkish History Education Journal* 7/2 (2018): 618-631.
- Dvornik, Francis. *The Ecumenical Councils*. New York: Hawthorn Books, 1961.
- Flavius Josephus. *Jewish Antiquities of the Jews*. Çev. H. St. J. Thackeray, Cambridge, MA: Harvard University Press, 1961, 59-61.
- Fontaine, Jacques. *Isidore de Seville et la culture classique dans l'Espagne wisigothique*. Paris: Études Augustiniennes, 1959.
- Furtado, Rodrigo. "From gens to imperium: A Study of Isidore's Political Lexicon". *Latin Vulgaire - Latin Tardif*, ed. Roger Wright, Hildesheim: Olms, 2008, 8: 408-414.
- Geary, Patrick J. *Before France and Germany: The Creation and Transformation of the Merovingian World*. New York: Oxford University Press, 1988.
- Gil, Juan. "Judios y cristianos en la Hispania del s. VII". *Hispania Sacra: Revista de Historia Eclesiastica de Espana* 30 (1977): 9-110.
- Gwynn, David M. "The Goths in Ancient History". *The Cambridge History of the Gothic*, ed. Angela Wright & Dale Townshend, Cambridge: Cambridge University Press, 2020, 1: 22-44.
- Halsall, Guy. "The Barbarian Invasions". *The New Cambridge Medieval History*, ed. Paul Fouracre, Cambridge: Cambridge University Press, 2005, 1: 35-56.
- Hartog, François. *The Mirror of Herodotus: The Representation of the Other in the Writing of History*. Çev. Janet Lloyd, California: University of California Press, 1988.
- Heather, Peter. *The Goths*. Oxford: Blackwell Publishers, 1996.
- Heather, Peter & John Matthews. *The Goths in the Fourth Century*. Liverpool: Liverpool University Press, 1991.
- Henderson, John. *The Medieval World of Isidore of Seville: Truth from Words*. New York: Cambridge University Press, 2007.
- Herodotos. *Tarih*. Çev. Müntekim Ökmen, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2021.
- Horta, Maria Jesus. *İspanya Tarihi*. Çev. İnci Kut & Özlem Şenyıldız, Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2024.
- Horta, Maria Jesus. *İspanyol Milliyetçiliği: Kökenleri, İdeolojisi ve Ulusal Simgeler (1808-1870)*. Çev. Rivka Bihar, İstanbul: Kriter Yayınevi, 2020.
- Inglebert, Herve. "The Definitions and Uses of *Historia* in Isidore of Seville". *Writing History in Late Antique Iberia: Historiography in Theory and Practice from the Fourth to the Seventh Century*, ed. Purificación Ubri Rabaneda, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2022, 139-155.
- Isidorus Hispalensis. "Chronica Maiora". *Corpus Christianorum* 112, ed. Jose Carlos Martin, Turnhout: Brepols Publishers, 2003.

- Isidorus Hispalensis. "De viris illustribus". El "De viris illustribus" de Isidoro de Sevilla: Estudio y Edición Crítica, ed. Carmen Codoner Merino, Salamanca: Consejo Superior de Investigaciones Científicas Instituto "Antonio de Nebrija" Colegio Trilingüe de la Universidad, 1964, 133-153.
- Isidorus Hispalensis. *Etymologiarum sive originum libri xx*, ed. W. M. Lindsay, Oxford University Press, 1911.
- Isidorus Hispalensis. *Historia de regibus Gothorum, Wandalorum et Suevorum*, ed. T. Mommsen, MGH Auct. ant. XI, Berlin, 1894.
- Isidorus Hispalensis. *The Etymologies of Isidore of Seville*. Çev. Stephen A. Barney v.dğr., New York: Cambridge University Press, 2006.
- Isidorus Hispalensis. *Isidore of Seville's History of the Goths, Vandals, and Suevi*. Çev. Guido Donini & Gordon B. Ford, Jr., Leiden: Brill, 1970.
- Kaçar, Turhan. "Ebioniteler'den Arius'a: Eskiçağ Doğu Hristiyanlığında İsa Teolojisi Tartışmaları". *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 44/2 (2003): 187-206.
- Kendall, Calvin B. & Faith Wallis. *Bede, On the Nature of Things and On Times*. Liverpool: Liverpool University Press, 2010.
- Kendall, Calvin B. & Faith Wallis. *Isidore of Seville, On the Nature of Things*. Liverpool: Liverpool University Press, 2016.
- Le Goff, Jacques. *Avrupa'nın Doğuşu*. Çev. Timuçin Binder, İstanbul: Literatür Yayıncılık, 2008.
- Martin, Jose Carlos. "Isidore of Seville". *The Oxford Guide to the Historical Reception of Augustine*, ed. Karla Pollman, Oxford: Oxford University Press, 2013, 2: 1193-1196.
- Mchugh, Michael P. "Isidore of Seville (ca. 560-636)". *Encyclopedia of Early Christianity*, ed. Everett Ferguson, New York: Routledge, 1999, 593-594.
- Merrills, A. H. *History and Geography in Late Antiquity*. New York: Cambridge University Press, 2005.
- Mierow, Charles Christopher. *The Gothic History of Jordanes*. Oxford: Princeton University Press, 1915.
- Mitchell, Stephen. *Geç Roma İmparatorluğu Tarihi: M.S. 284-641*. Çev. Turhan Kaçar, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2016.
- O'Callaghan, Joseph F. *A History of Medieval Spain*. New York: Cornell University Press, 1983.
- O'Callaghan, Joseph. *The Learned King: The Reign of Alfonso X of Castile*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1993.
- Paulus Orosius. *The Seven Books of History Against the Pagans*. Çev. Roy J. Deferrari, Washington: The Catholic University of America Press, 1964.
- Phillips, William D. Jr. & Carla Rahn Phillips. *İspanya'nın Kısa Tarihi*. Çev. Tuna Erkmén, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, 2018.
- Pilevneli Çubuk, Ceren. "Geç Roma İmparatorluğu ve Erken Ortaçağ Avrupası'nda Ariuşçuluk". *Ortaçağ Kıta Avrupası'nda Dinsel Sapkınlıklar: Ariuşçuluktan Husçuluğa*, ed. Fatih Durgun, Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınları, 2023, 25-65.
- Reeves, Ksenia Bonch. *Visions of Unity After the Visigoths: Early Iberian Latin Chronicles and the Mediterranean World*. Turnhout: Brepols Publishers, 2016.
- Rojinsky, David. *Companion to Empire: A Genealogy of the Written Word in Spain and New Spain, c. 550-1550*. Amsterdam: Rodopi, 2010.
- Urbel, Fray J. Perez de. *San Isidoro de Sevilla: Su vida, su obra y su tiempo*. Barcelona: Editorial Labor, 1945.
- Wolf, Kenneth Baxter. *Conquerors and Chroniclers of Early Medieval Spain*. Liverpool: Liverpool University Press, 2011.
- Wolfram, Herwig. *History of the Goths*. Çev. Thomas J. Dunlap, California: University of California Press, 1988.
- Wood, Jamie. "A Family Affair: Leander, Isidore and the Legacy of Gregory the Great in Spain". *Isidore of Seville and his Reception in the Early Middle Ages: Transmitting and Transforming Knowledge*, ed. Andrew Fear & Jamie Wood, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2016, 31-57.

- Wood, Jamie. "Isidore of Seville". *The Encyclopedia of Ancient History*, ed. Roger S. Bagnall v.dğr., Oxford: Blackwell Publishing, 2013, 3513-3514.
- Wood, Jamie. "Religiones and Gentes in Isidore of Seville's *Chronica Maiora*". *Post-Roman Transitions: Christian and Barbarian Identities in the Early Medieval West*, ed. Walter Pohl & Gerda Heydemann, Turnhout: Brepols Publishers, 2013, 125-169.
- Wood, Jamie. *The Politics of Identity in Visigothic Spain: Religion and Power in the Histories of Isidore of Seville*. Leiden: Brill, 2012.
- Woolf, Daniel. *Tarihin Küresel Tarihi*. Çev. Mehmet Moralı, İstanbul: Alfa Yayınları, 2012.
- Wright, Roger. "Isidore of Seville, St.". *Medieval Iberia: An Encyclopedia*, ed. E. Michael Gerli, New York: Routledge, 2013, 431-432.
- Yanmaz, Murat. *Asturias Krallığı'nın Doğuşu ve Vizigot Krallığı'ndan Asturias Krallığı'na Soy Devamlılığı Problemi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Medeniyet Üniversitesi, 2023.

Özet

Sevillalı Isidorus (560–636), Orta Çağ Avrupa tarihinin önde gelen din ve düşünce adamlarından biridir. Vizigot krallarıyla yakın ilişkiler kurmuş, birkaçına danışmanlık yapmış ve yaşamının yarısını Sevilla Başpiskoposu olarak geçirerek İber Yarımadası'nın dinî hayatında merkezî bir rol oynamıştır. Isidorus ve eserleri üzerine Türkçe literatürde yapılan çalışmalar, onun Orta Çağ Avrupa tarihi açısından taşıdığı önemle kıyaslandığında oldukça sınırlı kalmaktadır. Bu makale, söz konusu eksikliği gidermek amacıyla Isidorus'un *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum* adlı eserini ve onun Got tarihine ilişkin anlatısını incelemektedir. Çalışmanın temel amacı, Isidorus'un Gotlara tarihte nasıl öne çıkan bir konum attettiğini ve Got kimliği etrafında şekillenen bir anlatıyı nasıl kurduğunu ortaya koymaktır.

Makale, *Historia de regibus Gothorum, Vandalorum et Suevorum*'un Latince metnini İngilizce çevirileriyle karşılaştırmalı biçimde okumakta ve bu okumayı Isidorus ve Vizigot Krallığı üzerine yapılmış ikincil literatürle birlikte değerlendirmektedir. Çalışma önce Isidorus'un hayatı ve eserlerini ele almakta, ardından onun anlatısını bağlamına oturtmak için Gotlar hakkında kısa bir bilgi sunmaktadır. Isidorus'un Got kökenine ilişkin anlatısını, Paulus Orosius, Cassiodorus ve Jordanes gibi kendisinden önceki klasik ve erken Hıristiyan yazarlardan hareketle şekillendirdiği ileri sürülmektedir. Eserin, yarımada hâkim olan Vizigot Krallığı'nın meşruiyeti için ideolojik bir araç olarak da okunabileceği savunulmaktadır.

Analiz, Isidorus'un Gotların kökenini (Nuh'un oğlu) Yafes'in oğlu Magog'a dayandığını ve onları etimolojik bir bağ üzerinden İskitlerle ilişkilendirerek Romalılardan daha eski bir halk olarak sunduğunu göstermektedir. Isidorus, Gotları sıklıkla Roma İmparatorluğu ile karşılaştırmış ve onların savaşçı özelliklerini ön plana çıkarmıştır. Bulgular ayrıca, Isidorus'un anlatısında Gotları yenen Roma imparatorlarının ödüllendirildiğini, buna benzer bir övgü-kınama örüntüsünün Vizigot krallarının kendi aralarında da kurulduğunu ortaya koymaktadır: Reccared ve Suintila gibi dindar ve Katolik krallar olumlu bir biçimde sunulurken, Katolik inanca saygısızlık gösteren krallar cezalandırılmış olarak tasvir edilmektedir. Makale, Isidorus'un Got kimliğini tarih yazımı düzeyinde nasıl kurduğunu ve bu kurgunun Vizigot hâkimiyetinin meşrulaştırılmasındaki işlevini ayrıntılı biçimde ele alarak Türkçe literatüre özgün bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sevillalı Isidorus, Vizigot Krallığı, İber Yarımadası, Gotlar, Orta Çağ Avrupası.